

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Соціологія науки і техніки

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	3
Семестр	5

Статус вибіркова дисципліна
Форма навчання Денна, заочна

ECTS	4
Годин	120

Семестровий контроль Екзамен
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Якубін Олексій Леонідович Старший викладач кафедри соціології Кандидат політичних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	jacubin@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	18	36	18	36	0	0
Заочна						

Анотація навчальної дисципліни

Метою освітньої компоненти є вивчення проблем і закономірностей структури, функціонування та розвитку науки, як соціального феномену, проведення соціологічного аналізу сучасного “поля науки”.

Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки. Дисципліна «Соціологія науки і техніки» є логічним продовженням курсу «Історія соціології» і належить до циклу фундаментальних дисциплін гуманітарного профілю. Темі в межах курсу «Соціологія науки і техніки» пов’язані з іншими дисциплінами навчального плану: «Історія соціології», «Соціологія модерну та модернізації», «Сучасні теорії миру та конфліктів», «Політологія», «Соціологічні дослідження соціальних структур, організацій та управління», «Соціологія громадської думки та мас-медіа», «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень» тощо.

Завданням дисципліни є формування у студентів здатностей вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості; працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення наукових і професійних завдань; використовувати у професійній діяльності базові знання у галузі природничих і соціально-поведінкових наук; формулювати цілі, ставити конкретні завдання наукових досліджень в різних сферах соціології з використанням передового вітчизняного і зарубіжного досвіду проведення фундаментальних і прикладних наукових розвідок.

Студенти будуть використовувати соціологічні поняття та теорії, надані викладачем на лекціях, для аналізу повсякденної реальності, її концептуального осмислення, використання до повсякденних явищ та проблем мову соціологічної науки. Також увага буде приділена груповим дискусіям на семінарських заняттях щодо моделей та принципів теоретизування в контексті соціально-політичних умов розвитку соціологічної науки про науку як соціальний феномен, вмінні працювати з текстами першоджерел з соціології науки, техніки і інновацій.

У контексті самостійної роботи студентам пропонується обрати художній твір (фільм, книгу, виставу) і проаналізувати його з точки зору однієї з парадигм сучасної соціології науки і техніки і презентувати результати на одному з семінарських занять. Семестрова атестація з дисципліни передбачає усний екзамен у п’ятому семестрі.

Перелік тем

- Тема 1. Вступ до предмету соціології науки та техніки
- Тема 2. Наука, техніка, знання в соціологічному контексті
- Тема 3. Джерела сучасної науки. Наука як соціальний інститут і система ідей.
- Тема 4. Від соціології знання до соціальної епістемології.
- Тема 5. Північно-американське коріння соціології науки: розвиток парадигми Р. Мертона.
- Тема 6. Розвиваючи парадигму Мертона: інституційний підхід до науки.
- Тема 7. Соціологія наукового знання: від Куна до “науки постмодерну”.
- Тема 8. Соціологія наукового знання: мікро та макро версії соціологічного релятивізму і соціального конструктивізму.
- Тема 9. Сучасна соціологія науки третього покоління. Дебати про “кінець науки”.
- Тема 10. Наука в “дзеркалі” громадської думки.
- Тема 11. Режимми виробництва наукового знання.

Тема 12. Політехнічний інститут, як університет: дебати про ідентичність КПІ в 21-му столітті.

Результати навчання¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних сучасних соціологічних підходів та теорій до науки і технологій.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-18
2	Уміння виявляти критерії сучасного теоретичного соціологічного знання дискурсу про науку і технології.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-18
3	Знання особливостей та специфікацій сучасного соціологічного дискурсу про науку і технології.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1-18
4	Вміння аналізувати сучасні теоретичні підходи в соціальній науці щодо науки і технологій.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 1-18
5	Знання особливостей міжпарадигмальної взаємодії, суперечності та можливі шляхи колаборації в дослідженнях науки і технологій.	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 1-18
6	Знання парадигмальних класифікацій соціологічних теорій про науку і технології.	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 1-18
7	Вміння аналізувати соціологічні теоретичні дискурси щодо науки і технологій.	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 1-18
8	Досвід дослідження моделей соціологічного теоретизування щодо науки і технологій. Вміння працювати з текстами першоджерел з дисципліни.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 2	Тиждень 1-18
9	Досвід проектування дослідження в ракурсі останніх соціологічних теорій щодо науки і технологій.	Домашня контрольна робота	Тиждень 1-18
10	Вміння прогнозувати розвиток соціології науки і техніки як дисципліни та її теоретичних компонентів	відповіді на семінарських	Тиждень 1-18

¹ Learning outcomes.

у зв'язку зі змінами суспільних процесів, ролі науки і техніки в сучасному світі.	заняттях	
---	----------	--

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Соціологія науки і техніки” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій, формулює ключові поняття з тем, наводить приклади. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Самостійна робота студента розрахована на підготовку питань до семінарських занять, аналіз окремих першоджерел. Викладач також пропонує до опрацювання сучасні наукові статті та публіцистичні матеріали пов'язані з новітніми тенденціями у сфері науки і техніки з огляду на динамічність їх розвитку. Тези деяких з таких матеріалів викладач проголошує наприкінці заняття, студенти у свою чергу також шукають новини щодо досліджень науки і техніки.

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез, вміння посилатися на теоретичні положення та критично оцінювати наявні теорії і практики.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	20	5	6	30
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	4	5	20
3.	Експрес-контрольні на лекціях	10	5	4	20
4.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	20	1	20
5.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

**Семестрова атестація
студентів**

Обов'язкова умова допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 40$
2	Модульна контрольна робота (МКР)	$RD \geq 12$

Можливість отримання оцінки «автоматом»: ні.

На екзамені студенти виконують контрольну роботу. Кожне завдання містить два теоретичних запитання (завдання). Перелік запитань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 30 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 30-26 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 25-20 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 19-10 балів;
- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Сума стартових балів та балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	відсутні	
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентом матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

⁴ Там само.

⁵ Там само.